

Letnik II.

v lažnjivi obleki.

Štev. 20.

Izhaja v mesecu dvakrat, kedar ga je volja. — Veljá celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr., četrt leta 60 kraje. Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na vélikem trgu št. 313.

Uradno naznanilo.

Tu se javno naznanja, da se je za nadzorništvo in nadsodništvo kranjskega deželnega zbora izvolilo ljubljansko konstitucionalno društvo, pred katerim se ima vsak poslanec opravičiti, in zoper katerega razsodbo ni pritožbe.

Državni pravdnik v njem je dr. Kaltenegger, njegov namestnik Lašan.

Odbor konšt. društva.

„Tagblattova“ obrita svinja

ni izmišljena pošast, timveč stvar je čisto naravna in skozi resnična, kakor je izvedel „Brencelj“ iz verjetnega vira. Čujte, kako je prišla omenjena svinja iz Brezja v ljublj. „Tagblatt“.

„Tagblattovi“ dopisun je šel ko drugi pobožni ljudje na Brezje. Tam je vohal in vohal, da bi bil kaj nabral za „Tagblatt“, a ves trud je bil zastonj. Cerkvenik, zvita dušica, kateri se je včasih malo norca podelal iz „gospodskih“ prenapetnežev in posebno iz takih, kateri so trdili, da se dandanes čudeži ne godé in da je ljudstvo neumno, da se dá slepariti, sklene mu eno zagosti, da bo omolknil in se tje pobral, od koder je prišel. Stopi tedaj pred bahača inteligenčije ter mu reče, da se v njegovi sobi vidi obrita svinja, ktera je prav za prav človek.

„Aha, nekaj za „Tagblatt“, si misli dopisun, „jo gremo pa gledat“.

Da bi šala ne bila prav zastonj, zahteva cerkvenik 10 krajcarjev, ktere mu dopisun, nadjaše se dobre plače za zanimivo novico, brez ugovora dá, potem ga pelje v sobo, kjer je v kotu videti neka zagnjena stvar.

„Obriti ste?“ ga vpraša še poprej.

„O se vé da, saj je danes nedelja!“ odgovori dopisun.

Na to razgrne cerkvenik zakrito stvar in reče dopisunu, da bližje stopi in pogleda. Radoveden uboga dopisun, željno pogleda stvar — ter hiti dolgih korakov godrnjaje iz sobe, spremljen po smehu zvitega cerkvenika.

Kaj pa je bilo pod zagrinjalom? Nič drugega kot — zrkalo, v katerem je dopisun videl, kar je „Tagblattu“ sporočil.

Pa pravite, da „Tagblatt“ laže.

Iz starih časov.

K sodniku prideta kmeta ter zahtevata, da bi vpeljal pravdo zaradi neke malenkosti. Sodnik ju hoče z lepo pomiriti, očitaje jima, da stvar ni toliko vredna, kar bi znesli stroški pravde.

„Nič ne dé“, zavrne Marko, „meni ni toliko za stvar, kolikor za to, da bo Juri obsojen in kaznovan“.

„Meni ni prav nič za stvar“, renči Juri, „naj jo ima Marko ali jaz! Le to me jezi, da trdi, da je njegova, in zato bi prosil gospoda sodnika, da bi vpeljali pravdo in Markota kaznovali, kakor zasluži“.

„Če je taka“, reče sodnik, „ne bo drugače, da mi vsak posebej razloži svojo stvar, da z vsakim posebej govorim“.

Na to gré Juri iz sobe in pusti Markota samega pri sodniku.

„Bi bili Vi, Marko“, prične sodnik, ko sta sama, „zadovoljni s tem, da jih Juri dobí 25 s palico, ne gledé druge razsodbe?“

„O, se vé da bi bil! Ta prokleti goljuf jih zasluži sicer najmanj 100, pa če mu jih namažete 25, naj bo, meni je drugo vse enako, storite potem, kar hočete, jaz se ne bom nikjer pritožil“.

„Dobro!“ reče sodnik. „Odprite stransko sobo in tam malo počakajte“.

Marko odide in se smeje v pest. Za njim pokliče sodnik k sebi Jurija ter ga enako vpraša:

„Bi Vam zadostilo, Juri, ko bi jih, mesto da se

vpelje dolga in draga pravda, dobil Marko že zdaj 25 s palico? Bi Vi li odstopili od pravde?"

„Se vé da, z veseljem“, se nasmeje Juri; „dasiravno jih prekleti slepar zasluži vsaj 100, naj bo! Ako mu jih naštejete 25, odstopim od pravde in mi je prav vse enako, kar se Vam ljubi dalje storiti v tej zadevi. Jaz se ne bom pritožil pri nobeni živi duši“.

„Dobro!“ pravi sodnik, „stopite v stransko sobo in precej boste opravili“.

Juri odide v drugo sobo in se sam sebi v zobe smeje.

Na to pokliče sodnik briča ter mu ukaže, Juriju in Markotu odšteti vsacemu po 25, kar se tudi nemudoma zgodi in sicer tako, da drug za drugega palice ne vé.

Pred sodnijo se zopet snideta oba prav kislih obrazov sicer, a videlo se je, da vsacega prav veseli, da jih je drugi 25 dobil. V krčmi vpraša Marko Jurija:

„No, Jure, pravda je hitro končana. Si zadovoljen z razsodbo?“

„Pa še kako!“ se posmehne Juri.

„Jaz tudi!“ odgovori Marko.

Koža ga sicer vsled palic prav hudo srbí, a vendar ga veseli, da jih je Juri dobil 25. Tudi Juri se veseli, da jih ima Marko 25 na svoji koži, tako da pozabi svojo srbečico.

Grajsinski ferboltar.

Tri sto tavžent medvedov, buzakljuna, per moj kokuš, pa nič klet! Človk bi kar iz kože skočil, ko bi vedel, da bi mogel potem nazaj v njo ali pa da dobi drugo. Tri dni sem bil na Dunaj, pa — kaj b' se jezil, k' vem, da m' tolk pomaga, koker sklepi taborov Slovence. Če kolnem al molim, je vse eno, koker za Slovence, če prosijo al pa tirjajo.

Zakaj se jezim? Prvič zato, k' še nisem derehtar, drugič zavolj Špele, tretjič pa zato, k' so brez mene našli luftbalon, v katerem se nad prajzovskim glavam vozjo ldje iz Pariza ven špen-cirat. Kako bogat bi bil jest zdaj, ke b' imel eno fabrko za luftbalone! Pa človk prepozno na svet pride, polej je pa že vse najdeno. Saj b' jest tud kej najdel, če b' mi kdo pokazal.

Čudno pa je res, per moj kokuš, koko so ldje kunštni ratal! Koko je še to, da Prajzi niso na to peršli, da b' namest oblegvat Pariz, kar po luftbalonih noter planli! Na to vižo bi bila vojska prec končana in b' ne postrelili tolk purfla, ki košta milijone. Tud b' ne blo treba ajzenponov in mostov, armade b' kar po luft letale. — Sej pravim ja, prajzovski generali imajo tolk v glav, koker očetje našga gemajndesrata. Ke b' bil jest komendant, b' bli že zdavnej v Paris frustkal. Namest kanonov luftbalone, pa je vojska per kraj. Svet je sam uržah, da vse napak gré, k' take može, koker sem jest pa gosp. Lašan, nazaj stav, da niso generali ali pa štholtarji.

Saj veste kdo je gospod Lašan, saj ste ga že enkrat vidli v „Brenceljnu“ s tistim instrumentam, k' se mu prav „gvavlotina“ in k je zato, da se ldje hitrej spravljajo na gun svet. Namalan je bil sicer brez glave — menda naj bi bil pokazal, da človk tud lahko brez glave žvi — pa Lašan jo vendar le ima al vsaj usta, k' jih je zadnjič v konstantinopelskem društvu, v katerem so sami nemškutarji, toko raztezal in jezik nugal nad kranjskim lantogam. Kder je pes lačen, pa cvil', ke b' imel Slovinc tud ordne al pa štholtarje, b' se mu kaj tacga potalal, pa b' mož molčal kot..... Nak, gmej pa ne bom, če ne, pridem Levstki v roke, k' je rekel, da smo vsi Slovenci gmej

ldje, neumni in pa preleni, da b' kaj mislil, zato pa kar kvakamo za prvaki. Saj b' me še kam namalal, je že tak; toko namalan pa nočem na nobeno vižo bit, koker je bil Zarnik. Zato naj mu nobeden ne pové, da sem čez njega šimfal.

Raj pa vendar-le vidim, da me Levstik graja, koker da b' me gosp. Lašan hvalil, per mej Dunej, tri sto tavžent medvedov, per moj kokuš, pa nič klet!

Inteligencija in kapital.

„Inteligenc'ja, kapital“,
S tem se rad vsak nemškutar hval'
In druge zaničuje;
Ponosno pravi: „Mi smo mi!
Gospodje smo, pa hlapeci vi!“
Se v zobe posmehuje.

Naj le pogleda trebuh vsak,
Bo videl, da mu kranjski zrak
Ga jako je napihnil.
Kdor koli tuje zemlje sin
Prišel je sem, po domovinu'
Nikoli še ni zdihnil.

V strelišči se zvečer zberó,
Slovence vmazane peró,
Zabavljajo ko vrabci;
Tam govori so prav po cen',
Jih tol'ko ko na vodi pen;
So lib'raluški babci.

Ustava prav ugodna vsem
Lib'ralnim je nemškutarjem,
Tedad se je držimo.
Poslancem, k' niso b'li za nas,
K' za národ tratili so čas,
Grajalnico sklenimo“.

Nek doktor, rodovitnih ust,
Odpre nemškutarsko čeljust,
In govoriti jame:
„Deželni naš sedanji zbor
Deželi naši je upor,
'Ma klerikalce same.

Tako se je zgodilo res,
Zdaj se pa ti „Sloven'ja“ tres',
Ti bodo vrat zavili.
Sovražniki, nemškutarji
In ž njimi puhli „purgarji“
So to ti obljubili.

Kdor ni iskren liberaluh,
Za národno sleparstvo gluh,
Med nami ni za rabo.
Dokler Slovinc v zbôr gospod,
V manjšini naš nemčurski rod,
Bo za nemčurstvo slabo.

Tam v kotu pa se čuje glas,
Kakor ga slišimo le v čas',
Ko uš kak kašelj prime.
Če padel bo nemškutarsk' sneg
Le v vodo in še ne na breg,
Ne bo za nas še zime.

Slovensko ljudstvo in pa mi
Različnih dvoje je stvari,
In se nikdar ne vjema.
Če taka bo, pri kraj je z nam',
To vsak previdi lahko sam,
Da naša reč pojema.

Inteligenc'ja, kapital
Naj svojo mavho pridno hval',
Kdo zá-njo še zdaj mara?
Je kmalu, stavim, bode kone,
Ker glas imá ko počen lone
Al' kakor rena stara.

Na noge vse, kar nemškutár',
Zdaj gré za sveto našo stvar,
Ki jo skor vrag že jemlje.
Ugodne, kakor Kranjsko je,
Ne bode kmalu našlo se
In rodovitne zemlje.

Tako pa nismo se zmenil',
Če smo zastoj že vas redil',
Da b' vi se nam smejali.
Le to bi sprav'lo nas na kant,
Če Nemci bi ju vzeli v štant,
A mi bi ga plačali.

Stari „Brencelj“.

Pogovori.

Jaka. Kaj meniš, Tone, koliko rok ima še Levstik?

Tone. Levstik, to je res, je čuden človek, skoro ni nikomur podoben; toda v tem, da ima dve roki, je pa morda vendar enak nam drugim slabim in neumnim človeškim stvarém.

Jaka. Kako se motiš! Ti si in ostaneš neumen. Levstik ima ali je saj moral imeti več rok.

Tone. Menda sem res neumen, ker tega ne umem.

Jaka. Tone moj! Poslušaj in zapomni si to le: Levstik je enkrat rekel (in kar on reče, je res, kajti on ljubi resnico čez vse): „Roko si dam odsekati, ako kedaj zapišem nemško besedo“. Ker je potem mnogo, in to celo nemški „Tagespošti“ in boje da tudi ljublj. „Tagblattu“ pisal nemški, gotovo si je dal tisto roko odsekati, toraj je več nima.

Tone. Ti moj prijatelj napak sklepaš, ker ne poznaš

Levstikovih zvičaj; on je rekel „besedo“, kakor mi pa pripoveduješ, pisal je „besede“, toraj napak sklepaš.

Jaka. Hencaj si bistroumen! No povem ti pa drugo. V „Zvonu“ je pisal: „Roka naj mi odgori, ako bi kedaj kaj neotesanega pisala“. Ker je že prekosil vse neotesance, kaj meniš, ali jo je že položil na ogenj?

Tone. Gotovo da ne, ker ogenj preveč peče. To ti pa tudi lahko dokažem; ali ne piše v enomer neotesano?

Jaka. Prav imaš. Tega si jaz ne morem misliti drugače nego tako, da je Levstik imel ali več rok ali pa da mu sproti rastó, kakor raku škarjice.

A. Kaj pomeni beseda „konšt.“, ktero tolikokrat berem v „Brenceljnu“? Morda „konstantinapolitansko“ društvo?

B. Že mogoče! Mamelukov in renegatov je dosti v njem.

Mešta.

Te dni je na ulici znan doktor popadal ljudi. — V konšt. društvu je govoril stekel pes. — Gosp. Lašan je v konšt. društvu strašno objedal manjšino kranjskega deželnega zbora in nasvetoval zaupnico poslancem večine deželi koristno delavnost. — Nek Slovenec je zabavljaval avstrijski vladi in deželni sodnji in je dobil hipoma občno pohvalo. — Dr. Kaltenegger je zabavljaval kranjskemu deželnemu zboru in celemu narodu, pa je prišel zarad draženja naroda in kaljenja javnega miru v sodnijsko preiskavo. — Nemčurski turnarji zarad dogodeb na Janjčah in v Velčah še niso pomiloščeni. — Janjčani in Velčani bodo imeli v kratkem občni zbor, v katerem se bodo pomenkovali o zimskih plesih. — Ljubljanski nemškutarji in liberaluhi oblegajo zdaj Pariz in Mec. — Prusi so imeli unidan na strelišči občni zbor.

Korist tiskarnih pravd.

Vsled zadnje tiskarne pravde je sklenil ljubljanski „Tagblatt“, kteri je dozdej izhajal le za inteligencijo in kapital, spremeniti svoj naslov tako-le: Lažnjiv list! za obrite in pomalane svinje.

Kaj tacega je svet že davno pričakoval.

Zanimivo.

„Brencelj“ si je kupil, kakor je znano, pravico ali privilegijo, da sme izhajati v lažnjivi obleki. Zdaj je pa ljubljanski „Tagblatt“ dokazal, da je on že prej imel to pravico, ktero tudi prav brez mere rabi, tedaj se bosta tožila. Ker se v takih stvaréh gleda rado na večje zasluge in starost, bo „Brencelj“ skoro gotovo prišel ob pravico, ktera se bo brez dvoma pripoznala „Tagblattu“, ker ta že delj časa izhaja v lažnjivi obleki.

Primerno.

Pred vhodom v čitalnico ljubljansko naj bi se napravil ta-le napis:

Tukaj slovenski govoriti
je ostro prepovedano.

Pred vhodom v konšt. dvorano na strelišči pa ta-le:

Tukaj se sme le Slovencem
zabavljati.

Pred nebeškimi vrati.

Sv. Peter. Kdo trka?

Slov. vrednik. Odgovorni vrednik slovenskega lista.

Sv. Peter. Ste bili že kterikrat zaprti ali vsaj v sodnijski preiskavi?

Sl. vrednik. Hvala Bogu, ne še!

Sv. Peter. Po trobente, angelji! Kaj tacega ne pride vsake kvatre k nam.

Sl. vrednik. Tedaj vstopim —

Sv. Peter. Tega pa ne! Niste veliko vredni, ker Vas niso nikdar zaprli. Za nekaznovane nimamo prostora.

Nauk.

Ako te „Tagblatt“ ali kaka druga malopridna stvar razžali, ne teci ga tožit, kajti lahko se ti primeri, da ne dobiš ne le zahtevanega zadostenja, temveč da boš plačal še vrh tega stroške tožbe. V takem slučaju je najbolje, da se potuhneš, kajti kdor misli, da ga „Tagblatt“ zamore razžaliti, zasluži, da zarad te misli plača primerno kazen.

O zadevah „Tagblattove“ pravde.

Dečko Bamberg: Ata, zdaj sva pa pač nekam zabredla.

Oča Grabljan: Ne boj se dečko, saj so možje meso našega mesa, tedaj te ne bodo snedli.

Razsodba.

„Tagblatt“ je obdolžil cerkvenika iz Brezij, da je obril in pomalal svinjo ter jo kazal za 10 kr. za zakletega krčmarja. Ker pa to, kakor je skazala preiskava, ni bilo res in se je „Tagblattovi“ dopisun prav debelo zlegal, vrednik pa zavoljo te laži vendar ni bil obsojen, je treba — da se stvar poravná in razsodba dobi povsod veljavo — da se zapové cerkveniku, da mora zdaj obriti in pomalati svinjo ter jo kazati za 10 kr. kot

zakleti „Tagblatt“. Ker bi se pa to nobenemu človeku ne zdel čudež in bi cerkvenik ne dobil solda za to, se ukaže vsem onim, kateri se veselijo oprostene „Tagblatta“, da jo gredo gledat ter plačajo vsak po 10 krajce.

Občno mnenje.

Iz govora dr. Šraj-a,

„Tagblattovega zagovornika“.

„Tendence lista „Tagblatta“ so bile vedno take, kakoršne so danes. Pod nobenem ministerstvom se niso spremenile.“

Po domače: Tako, kakor se je „Tagblatt“ v številki, zaradi ktere je tožen, legal, se laže še danes, se je od začetka že legal in se bo legal, dokler bo izhajal. Dober tek bralcem!

Naš list je znan, da razširja po kranjski deželi luč in svetlobo in je organ tiste stranke, ktera je za inteligencijo.“

Po domače: „Tagblatt“ razširja po kranjski deželi luč in svetlobo po — obrilih in pomalanih svinjah in je organ tiste stranke, ktera — obriva svinje in jih kaže in prodaja za — inteligencijo. Kaj, ko bi bila tudi inteligencija tega lista obrita.....?

„Naše liste imenujejo klerikalci judovske.“

V tem pa nimajo prav. Kakor znano, židi ne smejo jesti svinjskega mesa. „Tagblatt“ pa je svinjo obril, tedaj — ni židovski list.

„Klerikalni listi se veselijo pravde „Tagblattove“ in je že komaj čakajo.“

Kdo bi se neki ne veselil na — svinjske kolone!

„Klerikalci so že davno prežili na „Tagblatt“, da bi mahnilo po njem. Zdaj se jim je dala priložnost.“

Po domače: Zagovornik, kateri brani hudodelca, pravi: Sodniki so že davno prežili na mojega klijenta; zdaj, ko je enega ubil, so našli lepo priložnost, da so ga zgrabili.

Prijatelji!

Bliža se praznik vernih duš. Lepa navada je, da se spominjamo ta dan vseh umrlih ter kinčamo njihove kopice s cveticami itd.

Tudi mi imamo nekaj umrlih prijateljev, kateri počivajo na političnem pokopališču, med njimi so: Gavster, Obreza, Mulej, da ne govorim o onih, kateri so nam že umrli pred rojstvom.

Spoštovanje njihovega spomina zahteva, da se jih o tej lepi priložnosti spominjamo ter tudi njihove kopice primerno okinčamo. Menimo, da bi bila med rožicami najbolj primerna kropila za njihove kopice. Vsak naj prinese kaj sabo; „bilje“ se bodo pele na pokopališču ter jokale krokodiljeve solze, kajti Dežman bo privlekel iz muzeje znanega krokodila in mu namazal oči s čebulo, da se bodo morale jokati.

Proklete grablje!

Centralni odbor nemčurjev.

Vprašanje.

Znano je, da je gospod profesor Heureich nekdaj imenoval Kranjsko „svinjsko deželo“.

Ali ste mislili že morda takrat na „Tagblattovo“ svinjo, gospod profesor?

Krakovčan.

Colnar in farizej.

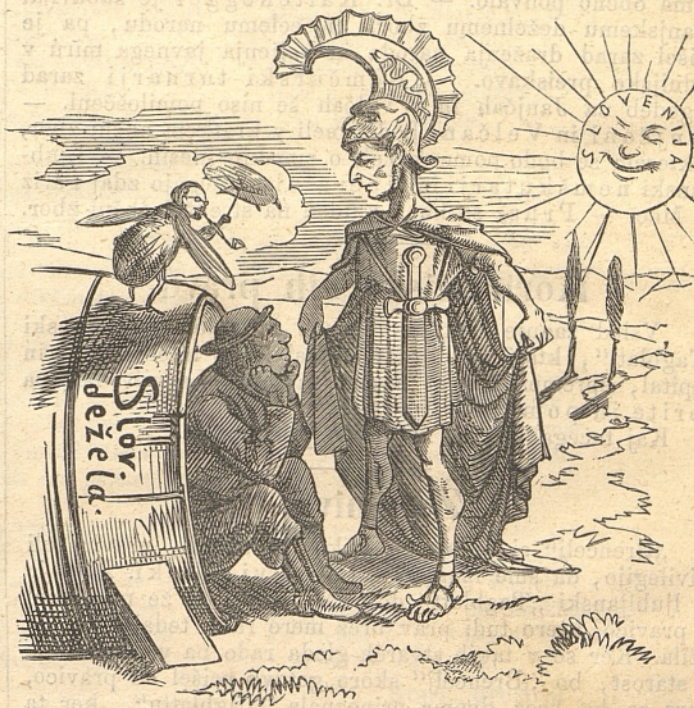
Resnična basen.

Colnar in farizej prideta v čitalnico. Farizej se vsede na prvo mesto ter tako-le govori: „Čuj, o slovenski duh, besede Tvojega vrednega služabnika. Vsak večer sem v čitalnični gostilnici, povsod zabavljam nemškutarjem in se po kavarnah ž njimi za Tvojo reč prepiram, veliko vrčkov na dan popijem na zdravje vseh Slovencev, berem vse slovenske časnike, obiskujem slovenske gledališčne predstave, nosim zurko in dam do dvajset goldinarjev za slovensko obleko, nemčurja ne pogledam in rajši bi si dal jezik izdreti, ko da bi spregovoril nemško besedo. Kaj pa uni-le farizej, ki si ne upa iz kota? Se li kaj sliši o njem? Nikdar ga nisem še slišal, da bi se bil prepiral za „Slovenijo“, skoro si ne upa piti na zdravje vseh Slovencev. Koliko sem jaz boljši od njega!“

Colnar pa je sedel v kotu in skesanega srca pripoznaval, da za slovensko reč malo stori. A o novem letu je poslal po pošti naročnino vsem slovenskim časnikom in vstopnino vsem društvom ter še lep znesek prihranil za posebne priložnosti in podpore.

Kteri je bil boljši Slovenec, colnar ali farizej?

Aleksander in Diogenes.

Potočki — Aleksander: Ti si mi res všeč. Sprosi si kako milost.

Slovenec — Diogenes: Dobro! Prosim te tedaj, stopi mi iz solnca.

Listnica vredništva.

Gosp. dr. Lavrič v Gorici: Lepa hvala „Brencelj“ rad pripozna, da Vas je prenašlo pičil, tedaj Vam rad obliže rano, ako jo s tem zaceli. Mrčes je bil ravno slabe volje, ker je še nekaj sto dolžnikov, katerim se nič ne smili in na katerih občutljivost se bo moral intabulirati, ako hoče dobiti, kar mu gré. Pri Vas se ne bo treba in „Brencelj“ verje, da bi se ne bilo nikdar treba, tedaj rad prijavi, da Vas ne bo nikdar več pikal, ker je že potolažen po pošti. Kedar se mrčesu delajo pajčevine po trebuhu, rad brca in kolje in zgrabi tudi koga, kterega bi se sicer ognil. „Brencelj“ misli, da Vas zadnja rana več ne skli ali da bo vsaj v kratkem dobra.